

عنوان مقاله:

رو و آبرو دو روی مفهوم وجهه در فرهنگ ایرانی: پژوهشی قوم نگارانه در کاربردشناسی زبان

محل انتشار:

دوماهنامه جستارهای زبانی، دوره 8، شماره 6 (سال: 1396)

تعداد صفحات اصل مقاله: 32

نویسندگان:

سیدمحمد حسینی - دانشجوی دکتری زبان شناسی، دانشگاه تربیت مدرس، تهران، ایران

فردوس آقاگل زاده - استاد گروه زبان شناسی، دانشگاه تربیت مدرس، تهران، ایران

عالیه کردزعفرانلو کامبوزیا - دانشیار گروه زبان شناسی، دانشگاه تربیت مدرس، تهران، ایران

ارسلان گلفام - دانشیار گروه زبان شناسی، دانشگاه تربیت مدرس، تهران، ایران

خلاصه مقاله:

هدف از پژوهش حاضر بررسی مفهوم وجهه در فرهنگ ایرانی و به کاوش درباره مفهوم رو و ارتباط آن با آبرو در جامعه ایرانیان فارسی زبان است. داده ها به شیوه قوم نگاری گفتار، یعنی از طریق بررسی کاربرد واژه رو و اصطلاحها و باهم آبی های آن در گفت وگوهای روزمره، وبلاگها، فیلم ها و مجموعه های تلویزیونی گردآوری و سپس در بافت کاربردی خود تحلیل معنایی و کاربردشناختی شده اند و در پرتو نظریه های غالب وجهه، تحلیل و بررسی شده اند. بررسی ها نشان می دهد وجهه در فرهنگ ایرانی دو بعد دارد: یکی آبرو که انگاره عمومی و مثبت فرد و گروهی را که فرد عضو آن است، نشان می دهد و در آن بیش از همه بر به رسمیت شناخته شدن توانمندی ها، مهارتها و شایستگی ها، شان اجتماعی و تمایز بین دو قلمرو بیرون و درون تاکید می شود و دیگری، رو، که من خصوصی یا فردی است و آن بعد از انگاره فرد را نشان می دهد که منفی است و می بایست پنهان شود. نتایج همچنین نشان می دهند که از کاربردهای مهم رو نشدن، پررویی و رودادن سرکوب فردیت و ابراز وجود است که با عنوان هایی مثل شرم، حیا، فروتنی و شکسته نفسی در نظام توقعات و انتظارات اجتماعی ارزش اخلاقی مثبت محسوب می شوند. کاربردهای رو و آبرو با حفظ یا تهدید وجهه و قضاوت های ادب ابی ادبی در ارتباط اند، ولی نه آنگونه که در نظریه ادب براون و لوینسن (1987) پیش بینی شده است. این اصطلاحها راهبردهای زبانی نیستند، بلکه ارزش های نظم اخلاقی هستند که ادب و بی ادبی بر مبنای آنها سنجیده می شود و در هر موقعیت با راهبردهای مختلف بیان می شوند

کلمات کلیدی:

آبرو، رو، وجهه، نفی فردیت، فرهنگ ایرانی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/803436>

